

החלטת ועדת האתיקה
בקובלנות נגד חבר הכנסת איימן עודה בגין התבטאות והתנהגות
מיום כ"ח באדר התשפ"ג – 21 במרץ 2023

הקובלנות והתגובה

1. אזרח קבל על כך שביום 10/4/2022, קרא חבר הכנסת עודה ברשתות החברתיות לשוטרים ערבים להניח את נשקם, לא להיות חלק מכוחות "הכיבוש והדיכוי", ולשוב לבני עמם.
2. אזרח קבל על כך שביום 19/10/2021, בעת שביקר בבית החולים עציר מינהלי השובת רעב, התעמת חבר הכנסת עודה עם חבר הכנסת דאז בן גביר שגם הגיע למקום ואף דחף אותו.
3. לענין הקריאה לשוטרים להניח את נשקם, טען חבר הכנסת עודה כי דבריו סולפו, הן בקובלנה והן באמצעי התקשורת לאחר מכן, ואף צירף את התרגום המלא מטעמו. לגופו של ענין טען חבר הכנסת כי פנה "למשרתים בכוחות הכיבוש בשנת 1967, בשטחים הכבושים בשנת 1967, קורא להם להפסיק להתעמר בתושבים הפלסטינים החיים תחת כיבוש משנת 1967, הכל במטרה להפסיק את הכיבוש משנת 1967 ולכונן שלום צודק בארץ השלום שיטיב עם שני עמי הארץ".
4. לענין העימות עם חבר הכנסת בן גביר, טען חבר הכנסת עודה כי לא תקף ולא הכה. אלא, הוא זה שהותקף כשניסה להגן על העצור מפני חבר הכנסת בן גביר שניסה להתפרץ לחדרו של העצור החולה. עוד טען חבר הכנסת עודה כי בעוד יש לדחות את הקובלנה נגדו, יש לנקוט בצעדים אתיים כנגד חבר הכנסת בן גביר.

דיון

5. לאחר שעיינה בקובלנות ובתגובה, בחנה הוועדה אף את הפרסומים והשידורים הרלוונטיים לכל קובלנה.
6. לענין הקריאה למשרתים ערבים להניח את נשקם, הוועדה צפתה בסרטון שפרסם חבר הכנסת עודה ברשת החברתית "פייסבוק" ביום 10/4/2022 (עת שטף את הארץ גל פיגועי טרור והתנהל מבצע "שובר גלים" של כוחות הביטחון), ואף עיינה בתרגום המלא שצירף חבר הכנסת לתגובתו.
7. חבר הכנסת עודה הדגיש בתגובתו כי קרא להנחת הנשק בפני הצבא, ולא בפני המשטרה, וכי קרא להתנגד לשרת את הכיבוש ואת כוחות הכיבוש. עוד הפנה לראיון שנתן לאחר מכן בו הדגיש "הסברתי ואמרתי שזה רק לכוחות הכיבוש בירושלים המזרחית ובכל השטחים הכבושים בשנת 67'. יש לי עמדה מאוד ערכית, מאוד אנושית לטובת הפלסטינים ולטובת הישראלים, וזה השלום. ואין דרך חוץ מסיום הכיבוש הארור הזה והקמת מדינת פלסטין לצד מדינת ישראל. אין דרך אחרת".
8. הוועדה רשמה בפניה את הבהרתו של חבר הכנסת עודה, כי קרא לסרב להיות חלק ממנגנון הכיבוש, לדבריו.

9. גם בהינתן זאת, כלל חברי הוועדה סברו כי מדובר בהתבטאות חסרת אחריות ושאיננה מקובלת, שאין לראות בה התבטאות פוליטית גרידא, מאחר שקרא לסירוב לשירות בכוחות הביטחון ולהימנע מהשתתפות במוסדות המדינה.

10. על חבר הכנסת לכבד את מעמדו ואחריותו כחבר באחת מרשויות השלטון, שעליו לשמש מנהיג בחברה ודוגמא אישית להתנהגות ראויה. לפיכך עליו לנהוג באחריות ולהקפיד שביקורת פוליטית לא תחצה את הגבול לכדי קריאה אקטיבית לפגיעה ברשות שלטונית אחרת.

11. לענין העימות עם חבר הכנסת בן גביר, הוועדה עיינה בפרסומים השונים מהאירוע וכן אף צפתה בסרטון שצולם. מהם עולה כי חבר הכנסת עודה ביקר בבית החולים עצור מינהלי ששבת רעב. חבר הכנסת בן גביר גם הגיע למקום; בהמולה שנוצרה, חברי הכנסת התעמתו ביניהם ובשלב מסוים חבר הכנסת עודה דחף את חבר הכנסת בן גביר. סגן מנהל בית החולים שגם נכח במקום קרא, "את הפרובוקציות תעשו במקום אחר, יש כאן חולים". השניים המשיכו להתעמת ומאבטחים הפרידו ביניהם. בנוסף פורסם כי ביום 15/2/2022 נחקר חבר הכנסת עודה במשטרה בענין אירוע זה באשמת תקיפה.

12. חברי הוועדה תמימי דעים שאירוע מעין זה, בו שני מחברי הכנסת מתעמתים זה עם זה באופן פיזי אינו מוסיף כבוד לכנסת ולאמון הציבור בה, בלשון המעטה. קל וחומר כשהעימות מתרחש בבית חולים.

13. הוועדה סבורה כי לא היה מקום לעימות זה, ושחבר הכנסת עודה ביצע הפרה אתית חמורה עת אשר התחיל בדחיפה פיזית את חבר הכנסת דאז בן גביר.

החלטה

14. הוועדה קבעה פה אחד כי חבר הכנסת עודה ביצע הפרה אתית בהתבטאותו ביחס למשרתים ערבים בכוחות הבטחון ובהתנהגותו כלפי חבר הכנסת בן גביר, והפר את כלל 2 לכללי האתיקה:

"חבר הכנסת ישמור על כבוד הכנסת וכבוד חבריה, ינהג בדרך ההולמת את מעמדו ואת חובותיו כחבר הכנסת, וימנע משימוש בלתי ראוי בחסינויותו ובזכויותיו כחבר הכנסת"

15. לענין הסנקציה, הוועדה רואה בחומרה את דבריו של חבר הכנסת עודה ביחס לערבים המשרתים בכוחות הבטחון ומגלים נאמנות ופטריוטיות למדינת ישראל, גם בהינתן הבהרתו. על כך יש להוסיף את האלימות הפיזית שהפגין כלפי חבר הכנסת בן גביר. אולם, לא נעלמה מעיני הוועדה שהדחיפה היתה חלק מעימות הדדי בין חברי הכנסת. בנסיבות אלה, ובהתאם לסמכותה לפי סעיף 13ד(ד) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951, החליטה הוועדה פה אחד להטיל על חבר הכנסת עודה סנקציה של **נזיפה חמורה, והרחקה ליום אחד משיבת מליאת הכנסת (22.3.2023)**.

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.